№ 07 (197)
ШІЛДЕ 2024 ЖЫЛ

AIBYN

Республикалық әскери-патриоттық журнал

SARBAZ.KZ

МАЗМҰНЫ:

ТМД ҚОРҒАНЫС МИНИСТРЛЕРІ КЕҢЕСІНІҢ КЕЗЕКТІ ЖИЫНЫ......................4

ҚОРҒАНЫС МИНИСТРЛІГІНІҢ КӨШПЕЛІ АЛҚА ОТЫРЫСЫ 6

«БІРЛЕСТІК-2024» ӨҢІРЛІК ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ОҚУ-ЖАТТЫҒУЫ 8

«ВЕРШИНА БРАТСТВА-2024»: РЕШЕНИЕ ЗАДАЧ НА ВЫСОКОМ УРОВНЕ 22

ДЕСАНТТЫҚ-ШАБУЫЛДАУ ӘСКЕРЛЕРІНІҢ КӘСІБИ МЕРЕКЕСІ 27

ҚАРУЛЫ КҮШТЕРДІҢ ӘСКЕРИ МЕДИЦИНА САЛАСЫ 30

ҰЛТТЫҚ ҚОРҒАНЫСТЫ БАСҚАРУ ОРТАЛЫҒЫНА – БЕС ЖЫЛ 32

«ӘСКЕРИ АЛТЫН ҰЯ».............34

НЕСЛАБЫЙ ПОЛ......................36

КОРЕННОЙ ПЕРЕЛОМ 38

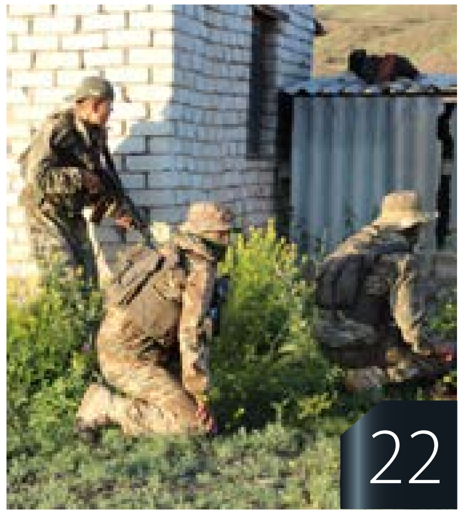

AYBIN

Республикалық әскери-патриоттық журнал

ШЫҒАРУШЫ РЕДАКТОРЛАР
Тимур Аубакиров
Ерлібай Қадырбай

ДИЗАЙНЕР
Бахтиер Сұлтанұлы

ТІЛШІЛЕР
Рима Әбеуова
Фархат Кинжитаев
Алуа Искакова
Нариман Дюсенов

КОРРЕКТОРЛАР
Сымбат Нұрхайдарова
Наталья Варнавская

ФОТОТІЛШІ
Журналда Думан Құрманғалиевтің фотолары пайдаланылған

E-MAIL: info@sarbaz.kz

МЕНШІК ИЕСІ:
«Әскери ГАЖ Медиа» ЖШС Қазақстан Республикасы, 010000, Астана қаласы, Есіл ауданы, Комсомол тұрғын алабы, Домалақ ана көшесі, 11 үй.
Тел. 8 (7172) 25-21-63

Қазақстан Республикасы Қорғаныс министрлігінің тапсырысы бойынша шығарылады

Автордың пікірі редакцияның көзқарасын білдірмейді. Қолжазбалар мен фотосуреттер рецензияланбайды және авторларға қайтарылмайды.

Журнал Қазақстан Республикасы Инвестициялар және даму министрлігінде тіркеліп, 2015 жылғы 30-сәурінде №5341-Ж куәлігі берілген
Шығуы ай сайын. Бағасы еркін.
Таралымы 828 дана. Тапсырыс № 07

ТМД ҚОРҒАНЫС МИНИСТРЛЕРІ КЕҢЕСІНІҢ КЕЗЕКТІ ЖИЫНЫ

Шілде айының басында Беларусь астанасында Тәуелсіз Мемлекеттер Достастығына мүше елдер қорғаныс министрлері кеңесінің отырысы өтті.

Минскіде Әзербайжан, Беларусь, Қазақстан, Қырғызстан, Ресей, Тәжікстан, Өзбекстан қорғаныс ведомстволарының басшылары, Достастық Министрлер Кеңесінің Бас хатшысы мен хатшысы жиналды.

Отырыс барысында көпжақты ынтымақтастық пен достастық форматындағы әскери мақсаттағы бірлескен (біріккен) жүйелерді дамытудың өзекті мәселелері талқыланды, 2025 жылға арналған бірлескен іс-шаралар жоспары бекітілді. Отырысқа қатысушылар Тәуелсіз Мемлекеттер Достастығына мүше елдердің 2030 жылға дейінгі әскери ынтымақтастығын дамытудың тұжырымдамалық тәсілдерін мақұлдады.

Отырыс бірқатар маңызды құжаттарға қол қоюмен аяқталды.

Қорғаныс ведомстволары өкілдерінің кездесуі Беларусь елінің неміс-фашистік басқыншылардан азат етілуінің 80 жылдығымен және Тәуелсіздік күнімен тұспа-тұс келді.

Осыған орай республика сарайында салтанатты концерт, ал «Минск – батыр қала» ескерткішінің маңында әскери парад өтті. Іс-шараға Беларусь Президенті Александр Лукашенко қатысты. Аланда есептоптар қатарында Қазақстан Қарулы Күштері Десанттық-шабуылдау әскерлерінің әскери қызметшілері де салтанатты маршпен жүріп өтті. Достастық елдерінің Қарулы Күштері контингенттеріне құрмет көрсетіліп, Ұлы Отан соғысының ұрыс даласынан оралмағандарды мәңгі есте сақтау үшін Жеңіс монументіне гүл шоқтары қойылды.

Тарихи оқиға аясында делегация басшылары Беларусь Республикасының неміс-фашистік басқыншылардан азат етілуінің 80 жылдығы мерейтойлық медалімен марапатталды. Оны Беларусь қорғаныс министрі генерал-лейтенант Виктор Хренин табыс етті.

Әскери делегациялар мүшелері Беларусь Республикасы Қарулы Күштерінің Ұлттық кітапханасы мен Мемлекеттік тарих мұражайын да аралады.

Қорғаныс министрі генерал-полковник Руслан Жақсылықовтың басшылығымен Аягөз гарнизонында өткен алқа отырысында 2024 жылғы қысқы оқу кезеңінің қорытындысы шығарылды.

ҚОРҒАНЫС МИНИСТРЛІГІНІҢ КӨШПЕЛІ АЛҚА ОТЫРЫСЫ

Іс-шараға Қорғаныс министрлігі мен Бас штаб құрылымдық бөлімшелерінің, әскери жоғары оқу орындарының бастықтары, Қарулы Күштер түрлерінің бас қолбасшылары, өңірлік қолбасшылықтар мен әскер тектерінің қолбасшылары қатысты. Күн тәртібіндегі мәселелерді талқылауға құрамалар мен әскери бөлімдердің командирлері, мекеме басшылары бейнеконференцбайланыс режимінде қосылды.

Алқа басталар алдында қорғаныс ведомствосының басшысы генерал-полковник Руслан Жақсылықов су тасқынына қарсы іс-шараларды өткізу кезінде ерекшеленген әскери қызметшілерге мемлекеттік наградалар табыс етті. Мемлекет басшысының Жарлығымен ІІ дәрежелі «Айбын» орденімен Әскери-әуе күштері қолбасшысы басқармасының аға инспекторы полковник Қайрат Түгелов, «Жауынгерлік ерлігі үшін» медалімен подполковник Сәкен Шұғанов, майорлар Жәнібек Бекбаулиев, Асхат Сейілов және ефрейтор Асан Тілеубай марапатталды.

Қорғаныс министрі оларға сындарлы жағдайда көрсеткен батылдығы мен адалдығы үшін алғыс айтты.

– Су тасқыны жағдайын тұрақтандыруға 5 мыңнан астам әскери қызметші, 300-ден астам әскери техника мен армиялық авиацияның 18 бірлігі жұмылдырылды. Біз Президенттің тапсырмасы бойынша су тасқынымен күресуге өңірлерге қосымша күштер мен құралдар жібердік. Қиындықтарға қарамастан, олар қойылған міндеттерді абыроймен орындап шықты, - деп атап өтті Руслан Жақсылықов.

Отырыс барысында әскер өмірінің барлық мәселелері қаралды. Ең алдымен, Қарулы Күштердің басты міндеті жауынгерлік дайындықты қолдау, жеке құрамның жауынгерлік дағдылары мен басқару органдарының үйлесімділігін арттыру атап өтілді.

Әскери инфрақұрылымды жетілдіру шеңберінде құрылысы жеңіл конструкциялардан модульдік ғимараттар салу мүмкіндіктерін кеңейту бойынша жұмыс жүргізілуде. Бұл бюджет қаражатын үнемдеуге және объектілерді салу мерзімін қысқартуға мүмкіндік береді. Осыған байланысты Қорғаныс министрі Аягөз гарнизонында әскери инфрақұрылымды жақсарту бойынша атқарылған жұмыстарға оң баға берді.

Әскери тәртіп және әскери қызмет қауіпсіздігі мәселелері жеке қаралды. Бұрын осы бағытта тиісті жұмысты ұйымдастырмаған бірқатар командирлер мен олардың орынбасарларының атқаратын лауазымдарына сәйкестігі туралы мәселе қойылды.

Қорғаныс министрінің бірінші орынбасары – ҚР Қарулы Күштері Бас штабының бастығы генерал-лейтенант Сұлтан Қамалетдинов жалпы қызметтің қорытындылары, жауынгерлік әзірліктің, жедел және жұмылдыру дайындығының жай-күйі туралы баяндады. Ол жедел дайындықтың негізгі күш-жігері жауынгерлік жұмысты ұйымдастыруда әскери белгіленген бағыт аясында командирлердің құқықтық тәртіпті сақтағаны үшін дербес жауапкершілігін күшейтуге басқару органдарының дағдыларын жетілдіруге, операциялардың әртүрлі түрлерінде бірлескен міндеттерді орындау кезінде ведомствоаралық және түраралық өзара іс-қимыл деңгейін арттыруға бағытталғанын атап өтті.

Жұмылдыру дайындығына қатысты Қорғаныс министрінің бірінші орынбасары оның жалпымемлекеттік сипатына тоқталды.

– Әскери басқару органдары лауазымды адамдарының әскерлерді жұмылдыруды жоспарлаудағы дағдыларын жетілдіруге баса назар аударылды. Жұмылдыру дайындығы іс-шараларының қарқындылығы 60%-ға өсті. Есепті кезеңде барлығы 23 командалық-штабтық оқу-жаттығу мен жаттығу өткізілді, - деп қорытындылады генерал-лейтенант С.Қамалетдинов.

Алқа соңында Қорғаныс министрі генерал-полковник Руслан Жақсылықов жазғы оқу кезеңіне міндеттер қойды. Онда белгіленген басымдықтардың ішінде әскерлердің дағдарыстық жағдайларға ден қоюға тұрақты дайындығын қамтамасыз ету, жұмылдыру өрістету міндеттерін шешу үшін ресурстарды дайындау және жинақтау, Қарулы Күштерді дамыту жөніндегі іс-шараларды жоспарлы орындау бар.

Халықаралық ынтымақтастық және әскери қызметтің қауіпсіздігін қамтамасыз ету шеңберінде оқу-жаттығуларды сапалы дайындау және өткізу қажеттілігіне назар аударылды.

«БІРЛЕСТІК-2024» ӨҢІРЛІК ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ОҚУ-ЖАТТЫҒУЫ

«Бірлестік-2024» оқу-жаттығуына қатысу үшін төрт мемлекеттің әскери контингенттері Маңғыстау облысына келді. Яғни, Ақтау қаласының Әскери-теңіз базасының порты мен әскери әуеайлағында Қырғызстан, Өзбекстан, Әзербайжан және Тәжікстан әскери қызметшілерін салтанатты түрде қарсы алды.

Қатысушы елдердің әскери контингенттері әскери-көлік ұшақтарының бортымен жеткізілді. Жаттығуға қатысу үшін Әзербайжан елі күзетші және орта десанттық корабльдерін, ал Өзбекстан армия авиациясының тікұшақтарын жіберген болатын.

Әскери полигонда және Қаракия ауданындағы Тоқмақ мүйісінде әскерлердің тыныс-тіршілігін қамтамасыз ету және орнықтыру үшін шатырлы лагерьлер дайындалды.

Бұл орайда айта кетер жайт, Қорғаныс ведомствосының өкілдері басшылық штабының командалық пунктінде өткен брифингте «Бірлестік-2024» халықаралық жедел-тактикалық командалық-штабтық оқу-жаттығуының ерекшеліктері туралы айтып берді. Шараға Қазақстан Қорғаныс министрлігінің және Әзербайжан, Қырғызстан, Тәжікстан мен Өзбекстан әскери контингенттерінің өкілдері қатысты.

Алдымен аталмыш халықаралық оқу-жаттығу жайында ақпарат бере кетейік. Мұнда оқу-жауынгерлік міндеттерді пысықтауға Әзербайжан, Қазақстан, Қырғызстан, Тәжікстан және Өзбекстанның әскери контингенттері қатысады. Әскери маневрлер «Оймаша» полигонында, сондай-ақ Тоқмақ мүйісінен екі шақырым жердегі теңіз учаскесінде өтті.

8-17 шілде аралығында әскери контингенттер қарулы қақтығысты оқшаулау бойынша бірлескен операция дайындап, жүргізді.

Оқу-жаттығуға 4 мыңға жуық әскери қызметші және 700-дей қару-жарақ пен әскери техника жұмылдырылды. Тактикалық эпизодтар жердегі және әуедегі барлау топтарының, теңіз арнайы күштерінің, армиялық және майдандық авиация экипаждарының, әскери кемелер мен катерлердің, артиллериялық есептоптардың, шабуылдаушы және танк бөлімшелерінің қатысуымен өтті.

Оқу-жаттығу аясында сондай-ақ, мәдени-демалыс және спорттық іс-шаралар да ұйымдастырылды. Атап айтар болсақ, әскери-қолданбалы спорт түрлері, «Бағдар» тактикалық бағдарлау және армиялық тактикалық атыстар бойынша жарыстар өтті.

ҚР Қарулы Күштері Бас штабы бастығының орынбасары – Жедел жоспарлау департаментінің бастығы полковник Дәурен Манап оқу-жаттығуды өткізу тәртібімен және шетелдік әріптестерді аумақтың ерекшеліктерімен таныстырды.

Ол «Бірлестік-2024» оқу-жаттығуының мақсаты қазіргі заманғы қарулы қақтығыстардың тәжірибесін ескере отырып әзірленгенін атап өтті. Оқу-жауынгерлік міндеттерді пысықтау барысында әскери контингенттер бірлескен басқару жүйесін өрістету, жедел және тактикалық деңгейде іс-қимылдарды жоспарлауда тәжірибе жинайды. Оқу-жаттығу бөлімшелердің далалық, теңіздегі және әуедегі машықтарын арттыруға ықпал етеді.

Оқу-жаттығудың практикалық эпизодтарын делегация басшыларымен талқылау жоспарланған әскери маневрлер өтетін бүкіл сәтті көзбен қарауға мүмкіндік беретін бақылау мұнарасында өтті.

Одан өзге оқу-жаттығу басшысының орынбасарлары өз бағыттары бойынша оларды «Бағдар» жерлерді бағдарлау бойынша конкурстардың, армиялық тактикалық атыстың және басқа да жоспарланған спорттық іс-шаралардың шарттарымен таныстырды.

Кездесу барысында

әскери контингенттерді тамақтандыруға және тасымалдауға байланысты ұйымдастыру сәттері де қозғалды.

Будан кейін Маңғыстау облысында «Бірлестік-2024» халықаралық оқу-жаттығуы салтанатты жағдайда ашылды. Бұл рәсім Ақтау қаласының теңіз жағалауында өтті.

Іс-шараға Қазақстан Қарулы Күштерінің қолбасшылығы, жаттығуға қатысушы елдер делегацияларының басшылары, Ақтау гарнизонының әскери қызметшілері, ардагерлер, қала тұрғындары мен қонақтары қатысты.

Жағалауға жиналғандар Қазақстан мен Әзербайжан әскери кемелерінің теңіздегі сапын бақылай алды. Кеме палубаларында экипаждардың жеке құрамы салтанатты сап түзеді.

Ал амфитеатр алаңында жаттығуға қатысушы бес ел Қарулы Күштерінің өзге де бөлімшелері тапсырманы орындауға дайын екендіктерін көрсетті. Қазақстан, Әзербайжан, Қырғызстан, Тәжікстан және Өзбекстанның гимндері кезекпен орындалып, мемлекеттік тулары көтерілді.

Қорғаныс министрлігі басшылығының атынан қатысушыларды Қазақстан Қорғаныс министрінің бірінші орынбасары – ҚР Қарулы Күштері Бас штабының бастығы

генерал-лейтенант Сұлтан Камалетдинов «Бірлестік-2024» оқу-жаттығуының басталуымен құттықтады.

Ол біздің елдерімізді бір-біріне деген сеніміге негізделген тығыз әрі достық қарым-қатынастар байланыстыратынын атап өтті.

– Орталық Азия өңірінің төрт елі мен Әзербайжан Республикасы қарулы күштерінің әскери контингенттерін тарта отырып, мұндай оқу-жаттығу өткізу форматы алғаш рет қолданылып отыр. Бұл біздің мемлекеттеріміздің тату көршілік қатынастарды одан әрі кеңейтуге және нығайтуға, оның ішінде

қауіпсіздік пен тұрақтылықты қамтамасыз ету деген ұмтылысын айғақтайды, - деп атап өтті Министрдің бірінші орынбасары.

Генерал-лейтенант Сұлтан Камалетдинов оқу-жаттығу әскерлердің әскери басқару органдарының үйлесімділік деңгейін арттыратынын және заңсыз қарулы құралымдарды жоюға арналған оқу-жауынгерлік міндеттерді орындау кезінде қарулы күресті жүргізу тәсілдерін сынақтан өткізуге мүмкіндік беретініне тоқталды.

– Сіздерге оқу-жаттығуда табысқа жету үшін барынша тиімді өзара іс-қимыл тілеймін. Осындай іс-шараларда қауіпсіздікті қамтамасыз етудегі ортақ күш-жігерде пайдалы болатын құнды тәжірибе мен білім ала аласыздар, - деп түйіндеді ол өз сөзін.

Іс-шара оқу-жаттығуға қатысушы елдер әскери қызметшілерінің салтанатты шеруімен және ҚР Қарулы Күштері Ұлттық әскери-патриоттық орталығының шығармашылық ұжымы дайындаған концерттік бағдарламамен аяқталды.

«Бірлестік-2024» оқу-жаттығуының салтанатты ашылуынан кейін әскери контингенттер жауынгерлік әзірліктің жоғары деңгейіне келтірілді Қазақстан, Әзербайжан, Қырғызстан, Тәжікстан және Өзбекстан әскери қызметшілерінің қатысуымен «Бірлестік-2024» халықаралық жедел-тактикалық командалық-штабтық оқу-жаттығуының

негізгі кезеңі өтті.

«Батыс» өңірлік қолбасшылығы әскерлерінің қолбасшысы генерал-майор Бауыржан Артықов оқу-жаттығудың әскери басқару органдарына ҚР Қарулы Күштері Бас штабының жедел директивасын тапсыра отырып, жауынгерлік өкімнің мазмұнын жеткізді.

Жауынгерлік жұмыстар барысында командирдің шартты қарсыластың көзін жою туралы шешімі қабылданды.

Басқару пунктінің офицерлері жоспарлауды аяқтады. Әскерлерге практикалық көмек көрсетіп, олардың қойылған жауынгерлік тапсырманы орындауға дайындығын бақылау бойынша жұмыс жүргізілді. «Батыс» өңірлік қолбасшылығы әскерлерінің штабы жаттығуға қатысушы мемлекеттердің әскери контингенттерімен бірлесіп, тапсырмаларды орындауға кірісіп кетті.

«Бірлестік-2024» жедел-тактикалық командалық-штабтық оқу-жаттығуы шеңберінде «Оймаша» полигонында жергілікті жерді бағдарлау бойынша әскери-спорттық жарыстар да өтті. Оған Қырғызстан, Әзербайжан, Тәжікстан, Өзбекстан әскери қызметшілері қатысып, осы

тәртіппен жеребе нәтижесі бойынша сөреге шықты. Ойындар әділ өту үшін Қазақстан Республикасы Қорғаныс министрлігі басшылығының шешімімен қазақстандық әскери қызметшілер байқаудан тыс қатысты.

– Жарыстың бірінші кезеңі азимуттар бойынша қозғалыс үшін деректер кестесін дайындау сапасы бойынша бағаланды. Екінші бағдар саны мен бағыттың бұрылыс пунктерінің өту жылдамдығы бойынша жүзеге асты. Бұл ретте әскери қызметшілер тек Адрианов компасын ғана пайдалана алды. Бағдардың өту уақыты бойынша қатысушылар екі сағатпен ғана шектелді, – деді «Бағдар» халықаралық байқауының бас төрешісі полковник Шаяхмет Әшіров.

Жарыс қатысушы командалар үшін бейтаныс жерде өткен болатын. Әр бағдардың ұзындығы бірдей, яғни 5 шақырымға дейін созылды.

Жарыс қорытындысы бойынша Қырғызстан командасы жеңімпаз атанды. Ал Өзбекстан екінші, Әзербайжан үшінші орындарды иеленді.

Координаттар бойынша картаға нүкте қоюдағы, дирекциялық бұрыштар мен арақашықтықтарды анықтаудағы үздік нәтиже үшін «Нақты бағдар» номинациясына Өзбекстан құрамасы ие болды. «Найзағай» номинациясы ең аз уақыт аралығында бағдардың ең көп бұрылыс нүктелері үшін Қырғызстан командасына берілді.

Сондай-ақ, Маңғыстау өңірінде Қазақстан Қорғаныс министрі генерал-полковник Руслан Жақсылықов Әзербайжан, Қырғызстан, Тәжікстан және Өзбекстаннан келген әріптестерін сеніп тапсырылған әскери бөлімшелердің оқу-жауынгерлік мүмкіндіктерімен және оқу-жаттығуды өткізу шарттарымен таныстырды.

Қорғаныс ведомстволарының басшылары алдымен Қазақстан Қарулы Күштері Әскери-теңіз күштерінің зымыран-артиллериялық кемесінде болды. Онда делегация басшыларына кеменің жауынгерлік мүмкіндіктері мен орындайтын тапсырмалары туралы айтылды. Содан соң шетелдік қонақтар сүңгуір орталығына келді. Оқу-жаттығу кешенінде олар жауынгер жүзушілерді кәсіби дайындау барысында қолданылатын қару-жарақ пен техникалық құралдарды қарап шықты.

25744 әскери бөлімінде теңіз жаяу әскерлерін дайындау жүзеге асырылатын оқу

тренажерлері көрсетілді.

Шетелдік делегация басшылары «Оймаша» полигонында әскери қызметшілерді орналастыру және тамақтандыру жағдайымен танысты. Қару-жарақ пен әскери техниканы тексерген соң олар әскери атыс алаңына келді. Онда достық армиялары әскери қызметшілері тактикалық атыс элементтерін орындады. Жауынгерлер тапсырмаларды сәтті орындап, ату кезінде керемет шеберлік пен дәлдік көрсетті.

Сонымен қатар қорғаныс ведомстволарының басшылары «Батыс» жедел қолбасшылығы әскерлері біріккен тобының басқару пунктінде болып, оның мүмкіндіктерімен және оқу-жаттығудың жоспарымен танысты.

«Бірлестік-2024» оқу-жаттығуы аясында

түнгі уақытта қатысушы мемлекеттердің әскери контингенттері тактикалық іс-қимылдарды тәжірибе түрінде көрсетті. Әскерлердің біріккен іс-қимылын бақылау алаңынан Қазақстан Қорғаныс

министрі генерал-полковник Руслан Жақсылықов пен оның Әзербайжан, Қырғызстан, Тәжікстан және Өзбекстаннан келген әріптестері бақылап отырды.

«Оймаша» полигонында өткен соғыс қимылдары театрында қатысушы елдердің әскери қызметшілері 17 тактикалық эпизоды пысықтады. Оның бәрі Халифат мемлекетін құруға ұмтылған заңсыз қарулы құрылымдарды тауып, олардың көзін жою жөніндегі бірыңғай оқу-жауынгерлік тапсырмаларға бағынды.

Арнайы операцияны сәтті жүзеге асыруда жер үсті және әуеден барлау қызметтері маңызды рөл атқарды. Бандалық құрылымдардың базаларын тапқаннан кейін, арнайы мақсаттағы топтар соққы беру үшін армиялық авиацияға координаттарды тапсырды. Сонымен қатар, алғы шептегі базалық аймақтарды, содырлардың позицияларын және олардың бағдары мен қозғалысын іздеуді жауынгерлік экипаждар, Wing Loong, Orbiter және Puma ұшқышсыз ұшатын аппараттарындағы барлау кешендері жүзеге асырды.

Бандалық құрылымдардың өрістеген жері артиллерияның күшімен жойылды. Жау позициясынан ұшырылған дрондар тобының шабуылына әскери қызметшілер

радиоэлектронды күрес құралдарымен өзара іс-қимыл жасай отырып, жылжымалы зенитті зымыран кешендерімен және зениттік қондырғылармен тойтарыс берді.

Заңсыз қарулы құрылымға барынша зиян келтіру мақсатымен әскерлер тобының біріккен бөлімшелері басқарылатын мина алаңдары мен артиллерия күштерін қолдана отырып, «от қапшығын» құру бойынша маневр жасай алды.

Жау артиллериясының атыс шабуылын тойтаруға танкке қарсы қол және станоктық гранатометпен, реактивті жаяу әскер отшашарымен, танкке қарсы зымыран кешендерімен және пулеметтермен жабдықталған ұтқыр топтар қатысты. Олардың туннельдер арқылы шегініс жасауы әскери контингенттер артиллериялық есептоптарының қолдауымен жүзеге асырылды.

«Сақ қорғаны» тактикалық тәсілін орындау кезінде танк экипаждары үйлесімді қимыл көрсетті. Шабуылға тойтарыс берудегі әдістің артықшылығы – танктердің аяқ астынан пайда болуы және шабуылдаушы жеңіліске ұшырауы.

Заңсыз қарулы құрылым топтарының сытылып кетуіне атыс шебінде орналасқан резервтік күштер кедергі келтірді. Операцияның сәттілігі алдын ала тиімді позицияға

иe болған тактикалық әуе десантын, сондай-ақ аралас авиациялық топтың соққыларын енгізу арқылы дамыды.

Ал, 17 шілде күні «Бірлестік-2024» халықаралық оқу-жаттығуының қорытындысы шығарылды. Яғни, Маңғыстау облысында «Бірлестік-2024» жедел-тактикалық командалық-штабтық оқу-жаттығуының жабылу салтанаты өтті. Оған Әзербайжан, Қырғызстан, Тәжікстан, Өзбекстан делегацияларының басшылары мен әскери контингенттері қатысты.

Іс-шара Тоқмақ мүйісіндегі Каспий теңізінің қазақстандық секторында

практикалық іс-қимылдарды пысықтаумен аяқталды.

Оқу-жаттығу жоспары бойынша құрлықтың осы бөлігіне шоғырланған содырлар тобының қалдықтары айтарлықтай шығынға ұшырайды. Біріккен әскерлер тобының бөлімшелері барлау жүргізіп, минаға қарсы қамтамасыз ету, аралық базаны, құрлықтағы және теңіздегі содырларды жою жұмыстарын жүргізді. Операцияға әскери-теңіз десанты мен әуе десанттары, шабуылдау эшелондары, мобильді-атыс тобы қатысты. Олардың әрекеттері зымыран-артиллериялық кемелермен, артиллериямен, армиялық және майдандық авиациямен қолдау тапты.

Қатысушыларды оқу-жаттығудың аяқталуымен Қазақстан Қорғаныс министрі генерал-полковник

Руслан Жақсылықов құттықтады. Ол қарулы қақтығысты оқшаулау жөніндегі бірлескен операция басқару органдарының үйлесімділігін, жауынгерлік әзірлікті және әскери контингенттер бөлімшелерінің жедел үйлесімділігін жетілдіруге бағытталғанын атап өтті. Әскери қызметшілер бұл тапсырманы сәтті орындап, жауынгерлік жағдайдағы өзара іс-қимылдың оң тәжірибесін алды.

– Оқу-жаттығу жоспарын іске асыру барысы нақты жауынгерлік жағдайларға жақын модельденді. Қайта топтастыру және біріккен әскерлер тобын құру мәселелері пысықталды. Тактикалық эпизодтарды орындау кезінде әртүрлі қару-жарақ пен әскери техника қолданылды, авиация, әскери-теңіз күштерінің кемелері, артиллериялық есептоптар, әуе қорғанысының зениттік-зымырандық кешендері, броньды және инженерлік техника, ұшқышсыз ұшу аппараттары жұмылдырылды, - деп нақтылады Қазақстан қорғаныс ведомствосының басшысы.

Генерал-полковник Руслан Жақсылықов биыл құрлықта және теңізде өткізілген оқу-жаттығу тек ауқымымен ғана емес, сонымен қатар жеке құрамның кәсіби дайындық деңгейімен де ерекшеленетінін атап өтті.

– Қатысушы елдердің әскери контингенттері бір сапта жауынгерлік міндеттерді келісіп әрі шебер орындауға дайын екендіктерін дәлелдеді. Бірлескен оқу-жаттығу өз мақсатына қол жеткізді және қойылған міндеттер толық көлемде орындалды деп есептеймін, - деп қорытындылады ол.

Рәсім барысында Әзербайжан Қорғаныс министрі генерал-полковник Закир Гасанов, Қырғызстан Қорғаныс министрі генерал-лейтенант Бақтыбек Бекболотов, Өзбекстан Қорғаныс министрі генерал-лейтенант Баходир Құрбанов және Тәжікстан Қарулы Күштері Бас штабы бастығының бірінші орынбасары генерал-майор Саидасрор Саид Абдуллозода сөз сөйледі. Оқу-жаттығуды ұйымдастырушыларға алғысын білдірген делегация басшылары оның дайындығының жоғары деңгейін атап өтті. Қатысушы елдер Қарулы Күштерінің ықтимал агрессиялық актілерді тойтаруға жауынгерлік әзірлігін нығайтуға қызмет ететініне сенім білдірді.

Оқу-жаттығу қорытындысы бойынша қатысушы елдер қорғаныс министрлерінің бұйрықтарымен бірқатар әскери қызметшілер халықаралық ынтымақтастықты дамытуға қосқан үлесі үшін медальмен және естелік кәдесыйлармен марапатталды. Іс-шара әскери контингенттер легінің салтанатты шеруімен аяқталды.

Естеріңізге сала кетейік, бірлескен маневрлер «Оймаша» оқу полигонында, Қарақия ауданының Тоқмақ мүйісінде және Каспий теңізінің қазақстандық акваториясында өткізілді. Оған төрт мың әскери қызметші, 700-ге жуық қару-жарақ пен әскери техника жұмылдырылды.

Әзірлеген Ерлібай Өзбекбайұлы

«ВЕРШИНА БРАТСТВА-2024»: РЕШЕНИЕ ЗАДАЧ НА ВЫСОКОМ УРОВНЕ

Завершилось двухстороннее тактико-специальное учение «Вершина братства-2024», которое проводилось в Жетысуской области на учебном полигоне «Коктал» с 15 по 20 июля. В нем принимали участие свыше 350 военнослужащих Десантно-штурмовых войск Вооруженных Сил Казахстана и Сил специальных операций Вооруженных сил Беларуси.

ОТРАБОТКА РАЗВЕДЫВАТЕЛЬНЫХ ЗАДАЧ

В ходе учения казахстанские и белорусские десантники отработали разведывательные задачи. В течение полутора суток военнослужащие в полной экипировке в составе двух сводных подразделений прошли по траверсу в высокогорной местности. Такой способ передвижения с преодолением горных препятствий в новинку для белорусских военнослужащих.

– Выполнить эти задачи невозможно без полного взаимопонимания и взаимовыручки. В горах чувствуется особая атмосфера, тем более для тех, кто оказался здесь впервые. Мы повысили слаженность подразделений, набрались бесценного опыта, который будем передавать коллегам по возвращении домой в Беларусь, – делится командир сводной разведывательно-десантной группы с позывным «Минор».

На маршруте десантники отработали различные способы ведения разведки: поиск, засада и налет. Каждый из них имеет свои особенности. Поиск в горных

условиях заключается в осмотре местности, в том числе с использованием квадрокоптеров с целью обнаружения объектов условного противника. Здесь необходимо учесть все элементы рельефа и особенности складок. Для засады нужно выбрать барьерный участок местности в районе предполагаемого передвижения условного противника. Этот тактический прием проводится с использованием горного оборудования и снаряжения.

– Особое внимание уделялось вопросам маскировки, – продолжает свой рассказ разведчик с позывным «Минор». – Здесь мы столкнулись с горным рельефом и небольшим количеством растительности. Пришлось проявлять чудеса изобретательности и в этом нам помогали казахстанские братья. Наш отряд справился с задачей на «хорошо» и «отлично» именно потому, что условному противнику не удалось нас обнаружить ни при визуальном осмотре местности, ни с помощью беспилотников.

С учетом современных реалий и опыта вооруженных конфликтов без беспилотных летательных аппаратов и технических средств разведки сегодня не проводится ни одна операция. Они значительно повышают разведывательные возможности, обмен информацией между разведывательными органами и штабом командования. Именно поэтому не так давно в Десантно-штурмовых войсках Казахстана созданы

подразделения беспилотных авиационных систем и радиоэлектронной разведки.

Выполнение совместной задачи военнослужащими Казахстана и Беларуси продемонстрировало хороший уровень подготовленности десантно-разведывательных подразделений обеих стран, физической подготовки, стрессоустойчивости и боевого духа.

Слаженность подразделений наращивалась непосредственно в процессе учебы. Десантники обеих стран обсуждали варианты действий, принимали решение, отрабатывали элементы на месте и лишь после этого выдвигались для выполнения задачи.

Участники учений отмечают, что полученный опыт будет применяться в дальнейшей боевой работе. Новые приемы и способы ведения вооруженной борьбы в конфликтах различной интенсивности будут предложены для включения в программу боевой подготовки войск.

«ЛИКВИДАЦИЯ» НЕЗАКОННОГО ВООРУЖЕННОГО ФОРМИРОВАНИЯ

Организовать засаду, захватить «языка», заполучить секретные документы и провести эвакуацию группы в пункт постоянной дислокации – с этой целью выдвинулись на горный перевал сводные разведывательные подразделения Казахстана и Беларуси.

При выполнении боевой задачи участниками учения «Вершина братства-2024» оценивались слаженность подразделений и умение командиров различных

степеней принимать решения.

За действиями подчиненных наблюдали командующий Десантно-штурмовыми войсками Вооруженных Сил Казахстана генерал-майор Алмаз Джумакеев и начальник штаба – первый заместитель командующего Сил специальных операций Вооруженных сил Беларуси полковник Александр Ильюкевич.

– Завершилась практическая часть двухстороннего тактико-специального учения в условиях горно-пустынной местности. Командный состав был на высоте. Об этом можно судить по слаженности подразделений

контингентов двух стран, действовавших как единый организм. Военнослужащие сводных отрядов также продемонстрировали высокий уровень физической подготовленности и взаимодействия, – подытожил руководитель учения генерал-майор Алмаз Джумакеев.

Полезным опытом с казахстанскими десантниками поделились инструкторы Сил специальных операций Вооруженных сил Беларуси. Спецназовцы провели занятия по тактической медицине в условиях прямого соприкосновения с противником.

Как отметил командующий Десантно-штурмовыми войсками Казахстана, все задачи, поставленные перед сводным контингентом, выполнены в полном объеме, цели достигнуты. Подобные учения между двумя странами планируется проводить каждый год. С учетом появления новых способов и средств вооруженной борьбы будут вноситься изменения, усложняться задачи, наращиваться объем знаний, навыков и опыта личного состава.

В торжественной церемонии закрытия учений отличившиеся в ходе маневров военнослужащие обеих стран были поощрены руководством грамотами и ценными подарками.

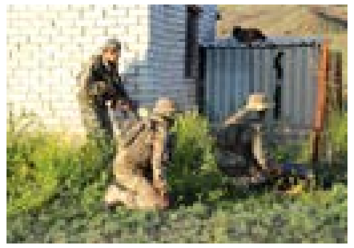

ДЕСАНТТЫҚ-ШАБУЫЛДАУ ӘСКЕРЛЕРІНІҢ КӘСІБИ МЕРЕКЕСІ

2000 ЖЫЛҒЫ АЛТЫНШЫ ШІЛДЕ – ӘРБІР ҚАЗАҚСТАНДЫҚ ДЕСАНТШЫ ҮШІН АЙТУЛЫ КҮН. БҰЛ КҮНІ ЕЛ ПРЕЗИДЕНТІ – ҚАРУЛЫ КҮШТЕРДІҢ ЖОҒАРҒЫ БАС ҚОЛБАСШЫСЫ 35-ШІ ГВАРДИЯ БРИГАДАСЫНДА МОБИЛЬДІ КҮШТЕР ҚҰРУ ТУРАЛЫ ЖАРЛЫҚҚА ҚОЛ ҚОЙДЫ, КЕЙІН ОЛАР АЭРОҰТҚЫР ӘСКЕРЛЕРІ БОЛЫП ҚАЙТА ҚҰРЫЛДЫ.

2017 жылы Десанттық-шабуылдау әскерлері болып аталып, қайта жасақталды. Ал 2022 жылдың соңында олар Құрлық әскерлерінің құрамынан шығарылды. Жеке құрама ретінде олар ел Қарулы Күштерінің Бас штаб бастығына тапсырылды.

Бүгінде генерал-майор Алмаз Жұмакеев басқарған Десанттық-шабуылдау әскерлері қарқынды дамып келеді. Өткен жылы олардың құрылымында маңызды өзгерістер болды. Жеке құрам саны 40%-ға артты, әскери бөлімдер мен құрамалар штаттарына тау роталары, ұшқышсыз басқарылатын авиациялық жүйелер роталары, радиоэлектронды барлау бөлімшелері және басқа да жаңа бөлімшелер кірді.

Әскерлердің тұрақты жауынгерлік дайындығын сақтауға бағытталған жауынгерлік даярлықтың қарқындылығы айтарлықтай өсті. Осыған байланысты бөлімшелерді, әскер тектері мен қызмет бастықтарын оқытудың барлық бағдарламалары қайта пысықталды.

2023 жылы әскерлерде 7 мыңға жуық маман даярланды, 6 мыңнан астам парашютпен секіру, 21 тоннадан астам жүктерді десанттау орындалды, 70 роталық және батальондық тактикалық жаттығулар өткізілді, бөлімшелер мен взводтардың 600-ден астам жауынгерлік атыстары, олардың 200-і түнде өтті, десантшылар 500-ге жуық рет далалық және жаяу жорықтарға шықты.

Көк беретті жауынгерлер өздерінің жоғары кәсіби

шеберліктерін республикалық, ведомствоаралық және халықаралық оқу-жаттығулар барысында бірнеше мәрте дәлелдеді. Биылғы жылы ғана әскери қызметшілер Түркия Республикасындағы «Эфес» көпұлтты командалық-штабтық оқу-жаттығуына, Тәжікстанда өткен «Ирбис-2024» оқу-жаттығуына, Беларусьтегі парашют спорты және «Даңқ пен шеберлік» кәсіби сынақтары бойынша халықаралық чемпионатқа қатысып, бес қазақстандық десантшы үздік белгісіне лайық деп танылды.

Ел аумағында алда Беларусь әскери қызметшілерімен «Бауырластық шыңы», Әзербайжанның арнайы операциялар күштерімен «Алтын қыран» жаттығуларын және ҰҚШҰ бітімгерлік күштерімен «Мызғымас бауырластық-2024» командалық-штабтық оқу-жаттығуын өткізу жоспарлануда.

Ең күрделі міндеттерді орындау кезінде қазақстандық десантшылар далалық дағдылардың, іс-қимыл үйлесімділігі мен моральдық-жауынгерлік рухтың жоғары деңгейін үнемі көрсетіп келеді. Бұл қасиеттер биылғы көктемде Батыс Қазақстан облысында су тасқынына қарсы іс-шараларды өткізу кезінде де байқалды.

11-30 сәуір аралығында десантшылар 30 шақырымға жуық су бөгеттерін тұрғызып, соның арқасында Бәйтерек, Теректі және Ақжайық аудандарының елдімекендері үлкен судан аман қалды. Бірнеше жыл қатарынан Десанттық-шабуылдау әскерлері ел Қарулы Күштеріндегі әскер тектері арасында бірінші орынға ие болуы кездейсоқ емес.

ҚАРУЛЫ КҮШТЕРДІҢ ӘСКЕРИ МЕДИЦИНА САЛАСЫ

Бұл мерекелік күн «Қазақстан Республикасының Қарулы Күштерінде кәсіптік және естелік күндерді белгілеу туралы» Қорғаныс министрінің бұйрығымен айқындалған.

Әскери медицина қызметінің құрылуын 1992 жылы ҚР Қарулы Күштері Бас штабының Әскери-медициналық басқармасы құрылған кезден бастау алатынын атап өткен жөн. Қарулы Күштердегі емдеу-алдын алу қызметі құрамында емханалық бөлімшелері бар 8 әскери госпиталь мен 4 лазаретте жүзеге асырылады. Сонымен қатар әскери бөлімдер мен мекемелерде 139 медициналық бөлімше жұмыс істейді. Пациенттерді диагностикалау

мен емдеуге арналған озық жабдықтармен қайта жарақтандыруда кезең-кезеңдік жұмыстар жүргізілуде. Әскери дәрігерлер компьютерлік томограф, цифрлық рентгендік диагностика аппараттары, ультрадыбыстық және зертханалық диагностика аппараттарымен жабдықталған.
Жыл сайын әскери-медициналық мекемелерде стационарлық жағдайда орта есеппен 18 мыңға жуық пациент ем алады. 180 мыңға жуық адам амбулаториялық ем қабылдайды. 2,5 мыңнан астам ота жасалады.
Жоғары медициналық білім беру және әскери интернатура бағдарламалары бойынша әскери дәрігерлерді Ақтөбе қаласында Әуе қорғанысы күштерінің әскери институтының базасында Марат Оспанов атындағы Батыс Қазақстан медицина университетімен бірлесіп дайындайды.
Жоғары оқу орнынан кейінгі медициналық білім беру бағдарламалары ҚР Ұлттық қорғаныс университеті әскери медицина кафедрасының базасында «Астана» медициналық университетімен бірлесіп игеріледі. Халықаралық

ынтымақтастық шеңберінде Ресейде, Өзбекстанда, Арменияда, Қытайда және Түркияда жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі медициналық білім беру бағдарламалары бойынша әскери дәрігерлерді даярлау жүргізілуде. Қазіргі уақытта шетелдерде 38 курсант пен 21 офицер оқиды.
Уақыт медициналық көмекті ұйымдастыру мен әскери медицинаның әлеуетін іске асырудағы мүмкіндіктерді кеңейтуде жаңа тәсілдерді талап етеді.
Мәселен, Бас әскери-медициналық басқарма әскери госпитальдар мен лазареттерге «Даму» медициналық ақпараттық жүйесін өтеусіз беру туралы келісім жасасты. Бұл дәстүрлі медициналық кітаптардан бас тартуға және тіркелген контингенттің денсаулығы туралы деректерді сақтаудың цифрлық форматына көшуге мүмкіндік береді.
Сонымен қатар, әскери медициналық мекемелер міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру жүйесіне белсенді түрде енгізілуде.
Әскери мамандардың біліктілігі және заманауи емдеу-диагностикалық жабдықтар азаматтарға жоғары деңгейде мамандандырылған медициналық көмек көрсетуге мүмкіндік береді.
Биыл Қорғаныс министрінің қолдауымен әскери-медициналық мекемелер мен бөлімшелерде ұйымдастырушылық-штаттық іс-шаралар өткізілді. Бұл шаралар мобильді медициналық бөлімше құруға, әскери қызметшілерді диспансерлеу мен емдеуде бірыңғай тәсілді айқындауға, медициналық бөлімшелерді басқаруды, диагностика мен дәрігерлік сараптаманың сапасын жақсартуға, ең бастысы шалғайдағы гарнизондардағы жеке құрамға дәрігерлік көмекті жақындатуға мүмкіндік берді.
Қазіргі уақытта әскери дәрігерлер, фельдшерлер, медбикелер, санитарлар барлық жерде құрметке ие. Оларға жоғары кәсібилігі, жанқиярлығы, пациенттерге деген мейірімі мен қамқорлығы үшін алғыс айтамыз.

ҰЛТТЫҚ ҚОРҒАНЫСТЫ БАСҚАРУ ОРТАЛЫҒЫНА – БЕС ЖЫЛ

15 шілдеде ҚР Қарулы Күштері командалық пунктері мен басқару пункттерінің мамандары кәсіби мерекелерін атап өтеді. Бұл атаулы күн Қорғаныс министрінің бұйрығымен белгіленген.

Қорғаныс министрлігінің басшылығы әскерлерді басқарудың тұтас жүйесін құрудың қажеттілігін Тәуелсіз Қазақстан әскері құрылған алғашқы күндерден бастап қолға алды.

Бұл ретте Қарулы Күштер Бас штабының бас жедел басқармасы құрамында басқару пунктері бөлімінің құрылуы алғашқы қадам болды.

Қорғаныс ведомствосы басшысының 1998 жылғы 5 наурыздағы директивасымен Қорғаныс министрлігінің Орталық командалық пункті құрылды. 2017-2020 жылдарға арналған Ұлттық қауіпсіздік стратегиясын іске асыру мақсатымен 2019 жылғы 15 шілдеде Қорғаныс министрінің бұйрығымен Орталық командалық пункт Қарулы Күштер Бас штабының құрылымдық бөлімшесі болып қайта құрылды. Ал 2021 жылы бұл бөлімше Ұлттық қорғанысты басқару орталығы болып өзгертілді.

Орталық командалық пункті құрудың бастауында генерал-майор Хайретдин Расқалиев тұрды. Әр жылдары бұл бөлімшеге генерал-майор Жомарт Қуанғалиев, полковниктер Марат Аманжолов, Вячеслав Лукашук, Қайрат Жұмаев басшылық жасады. Қазіргі уақытта Ұлттық қорғанысты басқару орталығын генерал-майор Фазылолла Бәденов басқарады.

Ұлттық қорғанысты басқару орталығы бейбіт және соғыс уақытында Қарулы Күштерді орталықтандырылған жауынгерлік басқаруды қамтамасыз етуге арналған.

Бүгінде Қарулы Күштерде әскерлерді жедел басқаруды жүзеге асыруға, Қорғаныс министрінің және Қорғаныс министрінің бірінші

орынбасары – Қарулы Күштер Бас штабы бастығының бұйрықтары мен өкімдерін стратегиялық деңгейден тактикалық деңгейге дейін уақтылы жеткізуге және олардың дәл әрі уақтылы орындалуын бақылауға мүмкіндік беретін командалық пунктер мен басқару пункттерінің заманауи жүйесі қалыптасқан.

Штабтардың әскерлер мен күштерді басқаруға тұрақты дайындығы жауынгерлік кезекшілік жүйесінің басқару пункттерінде ұйымдастыруға қол жеткізді.

Бейбіт уақытта командалық пунктер мен басқару пункттерінің мамандары жауынгерлік дайындықтың жай-күйін, жауынгерлік кезекшілік күштерінің дайындығын, елдің әуе шебінің қауіпсіздігін және армияның күнделікті тіршілік әрекеті іс-шараларының өткізілуін бақылауды жүзеге асырады.

Төтенше жағдайлар кезінде олар Қарулы Күштер бөлімшелерінің Түркістан облысының Мақтаарал ауданындағы су тасқыны салдарын жоюды, Қостанай облысы мен Абай облысының «Семей орманы» аумағындағы өрт ошақтарын оқшаулау іс-қимылдарын үйлестірді. Биыл Ұлттық қорғанысты басқару орталығының офицерлері күштер мен құралдардың қозғалысын үйлестіруді, бақылауды, солтүстік және батыс өңірлердегі су тасқыны жағдайында жүргізілген жұмыстарды есепке алуды жүзеге асырды.

Әскерлерді тиімді пайдалану мақсатында командалық пунктер мен басқару пункттерінің мамандары мемлекеттің әскери қауіпсіздігін қамтамасыз ету мен халықты қорғау мүддесінде тәулік бойы кезекшілік жүргізіп келеді.

«ӘСКЕРИ АЛТЫН ҰЯ»

«Әскери алтын ұяның негізгі мақсаты – әскери салада, қызметте, спортта да шыңдарды бағындыру, әскери антты адал алып жүру, келер буынға үлгі болу. Бауыржан Момышұлының керемет сөзі бар: «Адам болу – қасиет, азамат болу – міндет, патриот болу – парыз». Елді шын сүйген патриот болу – әрбіріміздің парызымыз!

Біз ортақ шаңырағымыз – Қазақстан Республикасындағы достықты, сыйластық пен сенімді, татулық пен тұрақтылықты сақтауға міндеттіміз.

Алматы облысында әскери міндеттілер жиыны басталды, Қонаев гарнизонының әскери бөлімдеріне, сондай-ақ Радиациялық, химиялық және биологиялық қорғау әскерлері подполковник Алмас Несіпқалиұлы Несіпқалиевка бағынысты 65476 әскери бөліміне де Алматы облысынан әскери міндеттілер өздерінің әскери-есептік мамандықтары бойынша кәсіби деңгейін арттыру үшін, 1 айлық практикалық курсқа келді, ал кейбіреулер үшін бұл айтулы күн, өйткені олар Отанға алғашқы рет ант берді. Әскери жиындарға шақырылған азаматтар жұмыс істеп тұрған әскери қызметшілермен тең дәрежеде заттай мүлікпен, тамақпен және медициналық қызмет көрсетумен қамтамасыз етіледі, әскери міндеттілер радиациялық заттарды оқып-меңгеру, әскери жауынгерлік техникаларды қайта қалпына келтіруді үйреніп, тәжірибелерін кеңейтті.

Әскери жиындардың негізгі мақсаты – бейбіт уақытта қысқартылған санды ұсталатын әскери бөлімдердің жауынгерлік және жұмылдыру әзірлігін арттыру, сондай-ақ жұмылдыру жағдайында Қарулы Күштерді орналастыру үшін қажетті әскери-оқытылған ресурстарды дайындау және запаста жинақтау.

Елдік те, ерлік сияқты сын сағатта танылады. Ел бірлігі – ең асыл қасиет. Отанды қорғап, елінің тыныштығы үшін еңбек етсең, одан асқан бақыт жоқ. Тыныштығы тұрақты елге береке келеді. Отанын қорғаған аға буынның бүгінгі жолын жалғастырар іні ұрпақ бар. Ағалар салған жол – қашанда абырой, мәртебе. Сондықтан бүгінде ел тыныштығын қорғап, кірпік қақпай тұрған жас азаматтардың ерлік ісін біз мақтан етіп, қашанда дәріптеуге тиіспіз! Ұлы жеңісті дәріптеу – жастардың өз Отанына, туған жеріне деген сүйіспеншілігін арттыру, елін қорғай білуге тәрбиелеу, Ұлы Отан соғысында ерлік көрсеткен ата-бабамыздың ерлік ісін қастерлеп, рухын көтеру, үлгі тұту, жас ұрпақты бейбітшілікті сақтауға және нығайтуға, ерлікке, адал да батыл болуға тәрбиелеу.

Ұлттық қауіпсіздік комитетінің төрағасы, ҚР Президентінің Күзет қызметінің бастығы, Республикалық гвардия қолбасшысы және Қазақстан Республикасы Қорғаныс министрі, ҚР Тұңғыш Президентінің кеңесшісі және Парламент депутаты сынды биік те жауапкершілігі өте мол қызметті үлкен абыроймен атқарған дара тұлға, Қонаев гарнизоны Радиациялық, химиялық және биологиялық қорғау әскерлері, 65476 әскери бөліміне әскери қызметшілермен кездесуге Сәт Бесімбайұлы Тоқпақбаев әскери-патриоттық тәрбиелеу мақсатында келді. Генерал-полковниктің келу барысында қазақстандық жаңа үлгідегі техникалар мен сауыт-сайман жабдықтары қойылып, көрсетілді. Сәт Тоқпақбаев өз өмірін Отанымыздың қауіпсіздігін күшейтуге арнаған. Қазақ әскерінің тарихы мен мемлекеті үшін әскери қызметтің маңыздылығына тоқталды. Жас сарбаздар, сержанттар мен офицерлер Сағадат Нұрмағамбетов туралы мәліметтер алып, әскер құру туралы көптеген сұрақтар қойылып, түсіндірме сұхбат жүргізілді.

Генерал-полковник Сәт Тоқпақбаев сарбаздардың Отан алдындағы әскери борышын өтеуге дайын болғаны үшін ризашылығын білдірді. Айтып кету керек, мұндай іс-шаралар әскери қызметшілерді адалдық пен кәсібилікке итермелеп қана қоймай, мемлекеттік қызметшілер тарапынан қолдау мен ілтипат танытады. Бұл өз кезегінде әскери қызметшілердің рухы мен бірлігін нығайтуға, армияның жалпы жауынгерлік тиімділігін арттыруға ықпал етеді.

65476 әскери бөлімінің тәрбие және идеологиялық жұмыстар бөлімі тәрбие, тәртіп бағытында қызмет атқарады. Біздің міндет әскерилерге әсер ететін теріс діни ағымдардың алдын алу, жоғарғы қолбасшылық құрамның бұйрықтары мен мақсаттарын насихаттау, өз Отанының патриоты болуға шақыру және әскери өмірдің имиджін арттыру жолында насихат жұмысын жүргізу болып табылады.

65476 әскери бөлімінің әскери міндеттілері 2024 жылдың 28 шілдесінде Қазақстан Республикасы Қорғаныс министрлігінің Армия үйі, Қазақстан Республикасы Қарулы Күштері Ұлттық әскери-патриоттық орталығы, Алматы қаласында орналасқан Қазақстан Республикасы Қарулы Күштері Ұлттық Әскери-патриоттық музейіне барды.

2024 жылдың 4 тамызында 65476 әскери бөлімінің әскери міндеттілері Көшпенділер қаласына (Номад бекінісіне) барды. Көшпенділер қаласы (Номад бекінісі) – 2004 жылы «Көшпенділер» фильмін түсіру үшін салынған көркем ғимарат. Ортағасырлық шығыс тақырыптағы бекініс Іле өзенінің жағасында Алматы қаласынан 90 шақырым жерде орналасқан екен. Алдыңғы қақпадан өтіп бара жатып, әр қонақ үйлері мен тар көшелері бар ескі елдімекенде болады. Бекіністің бірінің төбесінде өзен мен оның айналасына панорамалық көрініс бар. «Ежелгі қала» – даланың ортасында ұлттық стильде керемет фотосессия жасауға болатын ерекше орын. Әскери міндеттілер осы жерлерде болып, өздеріне көп мағлұмат пен естен кетпес көне тарихқа саяхаттап, өздеріне деген сенімділік пен қызметке деген құштарлық бойларына ұялағандай.

Менің осы мақаланы қолға алып жазуымдағы негізгі мақсатым – жастарымызға, сарбаздарымызға, әскери міндеттілерге, тарихымызды рухани жағынан дамыту мақсатында, қазақ әскерінің батырлары сарбаздардың бойындағы жағымды қасиеттерді дамыту, олардың өзіне деген сенімдері арқылы үлкен жетістіктерге жетелеу және жаңа дағдыларды қалыптастыру, білімдерін жетілдіру арқылы рухани дамытуға атсалыстым деп ойлаймын.

Тәуелсіздігіміздің тұғыры биік, халқымыздың еңсесі жоғары, егемендігіміз баянды болсын деп тілейікші, қазақ елі! Біз ата-бабамыздың аңсаған арманы орындалып, қазақ елінің Тәуелсіз мемлекет атанып, Көк туы желбіреген жұлдызды сәтін өз көзімізбен көруге жазылған ұрпақпыз. Біздің мақсатымыз – келер ұрпаққа Қазақстанды тұғыры мығын, экономикасы қуатты, рухы асқақ мемлекет ретінде табыстау және елдік істерді шашау шығармай лайықты жалғастырушы жасампаз ұрпақ тәрбиелеу. Ата-бабамыздан мұра болып қалған қасиетті қазақ жерін оның бүгінгі ұрпақтары қорғамағанда, кім қорғайды?! Кез келген қақтығысты біліктің күші, найзаның ұшымен шешетін уақыт өтіп кеткелі қашан....

Алмагүл Мусина,
65476 әскери бөлімінің мемлекеттік тілді дамыту жөніндегі маман

НЕСЛАБЫЙ ПОЛ

В ПОСЛЕДНИЕ ГОДЫ ЖЕНЩИНЫ ИГРАЮТ ВСЕ БОЛЬШУЮ РОЛЬ В ЖИЗНИ АРМИИ. ЕСЛИ РАНЬШЕ НА НИХ ВОЗЛАГАЛИСЬ В ОСНОВНОМ ФУНКЦИИ ПО ОБЕСПЕЧЕНИЮ СВЯЗИ И МЕДИЦИНСКОЙ ПОМОЩИ, ТО СЕГОДНЯ НА ЖЕНЩИН ВОЗЛАГАЕТСЯ ВСЕ БОЛЬШЕ ОБЯЗАННОСТЕЙ.

В истории уже отмечался рост количества женщин, желающих служить в армии. В XX веке такая тенденция наблюдалась в годы двух мировых войн и в период 70-х годов. Сегодня для женщин есть три варианта прохождения воинской службы. Служба по призыву, служба на добровольной основе и альтернативная (гражданская) служба.

В армии США число женщин составляет до 15% от всех военнослужащих (1,4 млн человек). Более 20 тысяч американских женщин-военнослужащих приняли участие в операциях в Афганистане и Ираке. Они охраняли стратегические объекты и осуществляли патрулирование.

В 2014 году американский комитет гражданских свобод разрешил женщинам служить во всех видах Вооруженных Сил. Сегодня среди женщин, проходивших службу в ВС, насчитывается более 100 генералов и 55 тысяч офицеров.

В Израиле женщин призывают согласно Закону «Об оборонной службе». Срок службы для женщин в стране составляет 24 месяца, но его можно добровольно продлить на 12 месяцев. По состоянию на 2023 год в Армии обороны Израиля (ЦАХАЛ) проходят службу 170 тысяч женщин.

В израильской армии для женщин доступны практически все направления воинской службы, можно построить военную карьеру. Освобождаются от призыва женщины, состоящие в браке, по состоянию здоровья и по религиозным причинам. Около 40% всех женщин страны проходят службу в армии.

Численность женщин-военнослужащих Народно-освободительной Армии Китая составляет 7,5%. В Тайване женщины составляют 15% от всей численности личного состава, а в Турции всего 1%. В армию могут быть привлечены женщины в возрасте от 20 до 46 лет.

С 2015 года в армию КНДР призываются девушки. Всего же в армии на сегодняшний день проходят службу 380 тысяч человек. В зависимости от рода войск северокорейские женщины служат от трех до семи лет. В то же время в Южной Корее насчитывается около семи тысяч женщин.

Одной из самых многочисленных в плане женского личного состава является иранская армия, в которой есть целые подразделения, состоящие из девушек. К примеру, в Корпусе стражей исламской революции женщин обучают проводить атаки на противника с применением холодного оружия. В марте 2023 года иранские власти впервые разрешили женщинам служить во всех родах войск.

В последнее время большинство стран Европы прибегают к комплектованию армий при помощи женщин. К примеру, в Норвегии женщины с 1976 года могли служить на добровольных началах. С 14 октября 2014 года Норвегия стала первой европейской страной, в которой была введена обязательная воинская повинность, как для мужчин, так и для женщин.

Призыву подлежат девушки старше 18 лет со сроком службы 19 месяцев. В 2014 году во время войны в Афганистане в Норвегии было создано специальное женское подразделение «Отряд охотниц». В нем было задействовано 300 человек в составе сил специальных операций.

Обязательный призыв в Швеции независимо от пола был введен в 2017 году. В соответствии с законом, женщинам гарантированы равные права с мужчинами на любых служебных должностях. Срок службы для женщин в возрасте от 18 до 25 лет определяется индивидуально и составляет от семи до 15 месяцев. Женщины составляют 17% от численности ВС королевства. В Финляндии число женщин составляет 2,5% от численности личного состава армии. Им разрешено служить во всех подразделениях.

Резюмируя результат, стоит отметить, что наибольшее количество женщин в процентном соотношении (от 15 до 40%) служат в странах с обязательным воинским призывом, например, в Израиле или КНДР. В странах, где исповедуется ислам, количество женщин в армии составляет менее 1%.

Сегодня в казахстанской армии служат более двенадцати тысяч женщин, из них около 800 офицеров, свыше шести тысяч военнослужащих по контракту и пяти тысяч гражданских служащих. 25 женщин имеют воинское звание «полковник». Женщины-военнослужащие добросовестно несут службу, выполняя наравне с мужчинами учебно-боевые задачи. Среди них есть летчики и моряки, десантники и разведчики, снайперы и механики-водители – у каждой военнослужащей свой, порой непростой, путь в профессию, своя судьба. Кто-то последовал примеру родителей или братьев, служивших в армии. Эта категория женщин морально готова к армейской жизни, смене гарнизонов и ограничениям, связанным со службой. Понятия «тревога», «строевой смотр», «учения» знакомы им с детства.

Нариман ДЮСЕНОВ

КОРЕННОЙ ПЕРЕЛОМ

ИЮЛЬ 1942 ГОДА — ТРАГИЧЕСКИЙ И ОДНОВРЕМЕННО ГЕРОИЧЕСКИЙ ПЕРИОД В ИСТОРИИ НАШЕГО НАРОДА. НАЧАЛО СТАЛИНГРАДСКОЙ БИТВЫ СВЯЗАНО С ОТСТУПЛЕНИЕМ СОВЕТСКИХ ВОЙСК В ПРИВОЛЖСКИХ И ДОНСКИХ СТЕПЯХ, ТАК ПОХОЖИХ НА БЕЗБРЕЖНЫЕ ПРОСТОРЫ САРЫАРКИ. СРАЖЕНИЕ ПРОДОЛЖАЛОСЬ ШЕСТЬ С ПОЛОВИНОЙ МЕСЯЦЕВ, БОЕВЫЕ ДЕЙСТВИЯ РАЗВЕРНУЛИСЬ НА ОГРОМНОЙ ТЕРРИТОРИИ, С ОБЕИХ СТОРОН В НИХ УЧАСТВОВАЛО БОЛЕЕ ДВУХ МЛН ЧЕЛОВЕК И ОГРОМНОЕ КОЛИЧЕСТВО БОЕВОЙ ТЕХНИКИ. БИТВА ЗАКОНЧИЛАСЬ ПОЛНЫМ РАЗГРОМОМ НЕМЕЦКИХ АРМИЙ, А ТАКЖЕ ИХ ИТАЛЬЯНСКИХ И РУМЫНСКИХ СОЮЗНИКОВ.

Казахстан граничил со Сталинградской областью на протяжении 500 км — от Каспийского моря до городка Александр Гай, поэтому в театр военных действий Сталинградского фронта оказалась втянутой широкая полоса станций и населенных пунктов Западно-Казахстанской области. Осенью 1942 года Указом Президиума Верховного Совета СССР в бассейне Каспия было введено военное положение. 11 сентября 1942 года образовался Гурьевский комитет обороны. В день появления первого вражеского самолета над Гурьевом – 10 сентября 1942 года — было организовано полное затемнение города, сел и аулов области, круглосуточное дежурство по охране порядка и общественной безопасности на всех предприятиях, в жилых кварталах, организованы истребительные батальоны, специальные подразделения местной противовоздушной и химической обороны. 15 сентября 1942 года ГКО области ввел военное положение, Уральск был включен во фронтовую зону.

Началось строительство шести оборонительных рубежей. Были отведены земельные участки под строительство 10 аэродромов в Чапаевском, Ушаковском, Тайпакском, Зеленовском районах ЗКО. Возводились оборонительные сооружения в Байганинском, Актюбинском, Джурунском, Челкарском, Ключевском районах Актюбинской области.

В Западный Казахстан были направлены для размещения личный состав и материальные ценности более 120 частей Сталинградского фронта, в том числе 8-я воздушная армия. На станциях Сайхан, Джанибек и Шунгай, кроме авиационных частей, разместились склады 1-й танковой и 57-й армии.

В Уральске был развернут крупный военно-оперативный узел связи. Вдоль реки Урал, от Гурьева были размещены суда «Волготанкер», прибывшие из-под Сталинграда, военные катера Каспийской и Волжской флотилий. Число эвакуированных госпиталей в Западном Казахстане увеличилось до двадцати.

Немецко-фашистская авиация, совершая групповые налеты на станции Сайхан, Шунгай, Джанибек, причинила большой ущерб народному хозяйству на сумму свыше семи миллионов рублей. Значительными были людские потери. Однако это не смогло парализовать единственную железнодорожную коммуникацию войск Сталинградского фронта Уральск — Урбах — Астрахань.

В Сталинградском сражении участвовала почти треть всех казахстанских воинских формирований: четыре стрелковых и одна кавалерийская дивизии, одна стрелковая бригада. Кроме этого, очень много казахстанцев воевало в других воинских соединениях Красной Армии. Численность наших соотечественников – участников битвы под Сталинградом определить точно практически невозможно. Бесспорно лишь, что их было не менее 50 тыс. человек – таков количественный состав шести соединений, сформированных в республике.

В битве за город на Волге, наряду со многими воинами, прославились казахи-артиллеристы 22-го артиллерийского полка. Личный состав проявил невиданный героизм при уничтожении гитлеровских танков. Из Уральской области в 1943 году отправились на фронт 24 девушки-казашки. Окончив снайперскую школу в г. Подольске, они прибыли на Сталинградский фронт. Слава об отважных казахстанских девушках, среди которых были М. Токтамышева, Р. Мумынова, А. Бекетова, М. Нестеренко, Е. Семенюк и другие, шла по всему фронту.

В боях на Сталинградском направлении принимали участие солдаты и офицеры 29-й стрелковой дивизии, сформированной в Акмолинске и включенной в состав 64-й армии. Упорной обороной и контратаками они сдерживали натиск превосходящих сил врага, наступавшего вдоль железной дороги Ростов – Сталинград. Высокие морально-боевые качества дивизии особенно ярко проявились в начале августа на р. Аксай, где она приняла удар танковой и моторизованной дивизий противника. Немецкие танки отступили, оставив 17 танков сожженными и подбитыми. Сюда же на защиту южных подступов к Сталинграду, после короткого отдыха и пополнения прибыла и 38-я стрелковая дивизия. Активной обороной она, как и ее соседи, обескровливала врага, срывала его планы.

В конце августа соединения 64-й армии, в том числе и обе казахстанские дивизии, отступили в район с. Елхи и высоты 128,2, прикрыв с запада и юго-запада Кировский район Сталинграда. Все попытки врага овладеть им и выйти к Волге были сорваны. Больше того, соединения 64-й армии несколько раз переходили в наступление и своей активностью приковывали к району Бекетовки противостоящие силы противника, отвлекая часть его резервов, предназначавшихся для штурма центральных районов Сталинграда.

Две казахстанские дивизии – 27-я гвардейская (в составе 65-й армии) и 292-я стрелковая – приняли участие в боях северо-западнее Сталинграда. В течение сентября-октября 1942 г. 292-я стрелковая дивизия неоднократно (особенно настойчивые – с 18 по 26 сентября) предпринимала попытки ликвидировать вражеские войска, прорвавшиеся к Волге севернее Сталинграда или хотя бы отбросить их на запад. Эту задачу выполнить не удалось, но и противник не смог задействовать здесь части привлечь к штурму города. Истекшая кровью 292-я дивизия 5 ноября 1942 года была расформирована с передачей остатков личного состава в другие соединения.

Активно содействовали обороне города и воины 28-й армии, сражавшиеся в калмыцких степях. Дорогу Элиста – Астрахань, по которой немецкие и румынские части пытались прорваться к низовьям Волги, перекрыли батальоны 152-й стрелковой бригады, сформированной в Уральске. Потеряв в боях с бригадой и ее соседями более двух тыс. солдат и офицеров и 18 танков, враг отказался от попыток наступления на Астрахань.

С начала битвы на Волге в 64-ю армию входил сформированный в Казахстане 156-й отдельный мостостроительный батальон. Только с 24 августа по 6 сентября его бойцы и командиры переправили на правый берег Волги около двух тыс. солдат и офицеров, 1500 автомашин, столько же повозок, более сотни тракторов и около 70 орудий. За это же время на левый берег они вывезли свыше пяти тыс. раненых.

Сын великого акына Жамбыла Алгадай командовал пулеметным расчетом в 19-м гвардейском кавалерийском полку 7-й гвардейской кавалерийской дивизии и геройски погиб близ г. Синельниково. 73-я гвардейская дивизия под командованием полковника Гани Сафиуллина уничтожила 120 вражеских танков и 800 автомашин. Защищая подступы к тракторному заводу, совершили бессмертный подвиг 43 зенитчика батареи, которой командовал казахстанец, выпускник Томского артиллерийского училища М. Баскаков.

Посланец горняцкой Караганды летчик Нуркен Абдиров 19 декабря 1942 года в воздушных боях в районе Боковская-Пономаревка направил свой самолет в гущу вражеских танков и погиб вместе с экипажем смертью героя.

В боях за Сталинград героически погиб воин-комсомолец Касым Аманжолов. Бессмертный подвиг у стен города-героя на Волге совершили минометчик Карсыбай Спатаев и лейтенант Г. Рамаев, которым посмертно присвоены звания Героев Советского Союза.

Сталинград стал символом несгибаемого мужества и стойкости советских войск в обороне. Вот лишь один факт из тысяч достойных быть отмеченными: на оккупацию Голландии и Бельгии гитлеровцы затратили 19 дней, за 44 дня оккупировали Францию, а известный теперь всему миру «дом Павлова» фашисты штурмовали 58 дней, но так и не сломили упорства небольшого гарнизона этого дома; на подступах к «дому Павлова» его защитники уничтожили такое количество гитлеровцев, какое вермахт не терял при захвате некоторых крупных городов в Европе. Одним из защитников «дома Павлова» был Толыбай Мурзаев - солдат из Казахстана. Гитлеровцы обрушили на этот дом лавину бомб, мин, снарядов, но не могли сломить стойкость героического гарнизона.

В тяжелые дни Сталинградской битвы казахский народ обратился к воинам казахстанских частей: «Сталинград – ключ к Востоку. Деритесь так, как дрались под Москвой воины-казахи, все бойцы 8-й гвардейской стрелковой дивизии».

Этот завет солдаты сдержали, ознаменовав своими подвигами коренной перелом в Великой Отечественной войне. В кольце под Сталинградом оказалось 22 дивизии и множество различных частей усиления и обслуживания 6-й немецкой армии. 2 февраля 1943 года окруженная фашистская группировка прекратила свое существование. В плен было взято свыше 90 тысяч солдат и офицеров. Среди пленных оказалось 24 генерала во главе с фельдмаршалом Фридрихом Паулюсом.

Тысячи наших соотечественников были награждены орденами и медалями. За героизм и беспримерную стойкость две казахстанские дивизии – 29-я и 38-я стрелковые – были преобразованы в гвардейские. 73-я гвардейская дивизия получила почетное наименование «Сталинградская».

Фархат КИНЖИТАЕВ